

Bruxelles, 20.5.2020
COM(2020) 543 final

RAPORT AL COMISIEI

Cehia

**Raport întocmit în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind
funcționarea Uniunii Europene**

RAPORT AL COMISIEI

Cehia

Raport întocmit în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

1. INTRODUCERE

La 20 martie 2020, Comisia a adoptat o Comunicare privind activarea clauzei derogatorii generale din Pactul de stabilitate și de creștere. Clauza, prevăzută la articolul 5 alineatul (1), la articolul 6 alineatul (3), la articolul 9 alineatul (1) și la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, precum și la articolul 3 alineatul (5) și la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, facilitează coordonarea politicilor bugetare în perioade de recesiune economică gravă. În comunicarea menționată, Comisia a împărtășit Consiliului opinia sa potrivit căreia, având în vedere recesiunea economică gravă preconizată cauzată de epidemia de COVID-19, condițiile actuale permit activarea clauzei. La 23 martie 2020, miniștrii de finanțe ai statelor membre au fost de acord cu evaluarea Comisiei. Activarea clauzei derogatorii generale permite o deviere temporară de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, cu condiția ca această deviere să nu pună în pericol sustenabilitatea bugetară pe termen mediu. În ceea ce privește componenta corectivă, Consiliul poate de asemenea decide, pe baza unei recomandări a Comisiei, să adopte o traiectorie bugetară revizuită. Clauza derogatorie generală nu suspendă procedurile Pactului de stabilitate și de creștere. Aceasta permite statelor membre să se abată de la cerințele bugetare care s-ar aplica în mod normal, permițând în același timp Comisiei și Consiliului să ia măsurile necesare de coordonare a politicilor în cadrul Pactului.

Datele notificate de autoritățile cehice la 31 martie 2020 și validate ulterior de Eurostat¹ indică faptul că excedentul public din Cehia a atins 0,3 % din PIB în 2019, în timp ce datoria publică brută s-a situat la 30,8 % din PIB. Conform Programului de convergență pentru 2020, Cehia planifică un deficit de 5,1 % din PIB în 2020, iar datoria este planificată la 37 % din PIB.

Deficitul planificat pentru 2020 furnizează elemente de probă *prima facie* privind existența unui deficit excesiv, astfel cum este definit în Pactul de stabilitate și de creștere.

În acest context, Comisia a pregătit prezentul raport, care analizează respectarea de către Cehia a criteriului deficitului prevăzut de tratat. Criteriul datoriei poate fi considerat îndeplinit, întrucât ponderea datoriei în 2019 se situează sub valoarea de referință de 60 % din PIB prevăzută în tratat. Raportul ține seama de toți factorii relevanți și ia în considerare în mod corespunzător șocul economic major legat de pandemia de COVID-19.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>

Tabelul 1. Deficitul public și datoria publică (% din PIB)

		2016	2017	2018	2019	2020 COM	2021 COM
Criteriul deficitului	Soldul bugetului general	+0,7	+1,5	+0,9	+0,3	-6,7	-4,0
Criteriul datoriei	Datoria publică brută	36,8	34,7	32,6	30,8	38,7	39,9

Sursă: Eurostat, Previziunile din primăvara 2020 ale Comisiei Europene

2. CRITERIUL DEFICITULUI

Pe baza Programului de convergență pentru 2020, deficitul public al Cehiei în 2020 este planificat să atingă 5,1 % din PIB, adică un nivel care nu se apropie de valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat, ci o depășește cu mult.

Depășirea planificată a valorii de referință din tratat în 2020 este excepțională, deoarece rezultă dintr-o recesiune economică gravă. Luând în considerare impactul pandemiei de COVID-19, previziunile din primăvara 2020 ale Comisiei estimează o contracție a PIB-ului real de 6,2 % în 2020.

Depășirea planificată a valorii de referință prevăzute în tratat nu este temporară, pe baza previziunilor din primăvara 2020 ale Comisiei, în care se preconizează că deficitul public va rămâne peste valoarea de 3 % din PIB în 2021.

Pe scurt, deficitul planificat pentru 2020 se situează la un nivel care nu se apropie de valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat, ci o depășește cu mult. Depășirea planificată este considerată excepțională, însă nu și temporară, conform definiției din tratat și din Pactul de stabilitate și de creștere. Prin urmare, analiza sugerează că, *prima facie*, nu este îndeplinit criteriul deficitului, în sensul tratatului și al Regulamentului (CE) nr. 1467/97.

3. FACTORI RELEVANȚI

Articolul 126 alineatul (3) din tratat prevede că, în cazul în care un stat membru nu îndeplinește cerințele acestor criterii sau ale unuia dintre ele, Comisia trebuie să elaboreze un raport. De asemenea, raportul trebuie să examineze „dacă deficitul public depășește cheltuielile publice de investiții și ține seama de toți ceilalți factori relevanți, inclusiv de poziția economică și bugetară pe termen mediu a statului membru”.

Factorii respectivi sunt clarificați la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, care prevede, de asemenea, că se ține seama în mod adecvat de „orice alți factori care, în opinia statului membru în cauză, sunt relevanți pentru evaluarea globală a respectării criteriilor privind deficitul și datoria și pe care statul membru i-a prezentat Consiliului și Comisiei”.

În situația actuală, un factor suplimentar esențial care trebuie luat în considerare în ceea ce privește anul 2020 este impactul economic al pandemiei de COVID-19, care are efecte foarte profunde asupra situației bugetare și generează o perspectivă foarte nesigură. Pandemia a condus, de asemenea, la activarea clauzei derogatorii generale.

3.1. Pandemia de COVID-19

Pandemia de COVID-19 a dus la un șoc economic major care are un impact negativ semnificativ în întreaga Uniune Europeană. Consecințele asupra creșterii PIB-ului vor depinde atât de durata pandemiei, cât și de măsurile luate de autoritățile naționale și la nivel european și mondial pentru a-i încetini răspândirea, pentru a proteja capacitățile de producție și pentru a sprijini cererea agregată. Statele membre au adoptat deja sau sunt pe cale să adopte măsuri bugetare pentru a spori capacitatea sistemelor de sănătate și pentru a oferi ajutor atât cetățenilor, cât și sectoarelor economice deosebit de afectate. Au fost adoptate, de asemenea, măsuri de sprijin substanțiale în materie de lichidități și alte garanții. Sub rezerva unor informații mai detaliate, autoritățile statistice competente urmează să examineze dacă măsurile respective au un impact imediat asupra soldului bugetului general sau nu. Împreună cu scăderea activității economice, măsurile respective vor contribui la creșterea substanțială a deficitului public și a datoriilor.

3.2 Situația economică pe termen mediu

Economia Cehiei va fi puternic afectată de pandemia de COVID-19 în 2020. Dat fiind că cererea externă este în scădere, iar măsurile de izolare perturbă activitatea economică, conform previziunilor din primăvara 2020 ale Comisiei, se estimează că PIB-ul va scădea cu 6,2 % în 2020. Se preconizează că investițiile se vor diminua drastic, din cauza perturbărilor lanțurilor valorice, a incertitudinii din ce în ce mai mari și a deficitului de forță de muncă în perioada izolării. Comerțul va fi de asemenea puternic afectat, dată fiind structura exporturilor Cehiei. Acesta este un factor atenuant în evaluarea respectării de către Cehia a criteriului deficitului în 2020. Se estimează că economia își va reveni treptat în 2021, înregistrând o rată de creștere de 5 %, însă rămânând sub nivelul din 2019. Creșterea economică se estimează că va fi alimentată în principal de consumul privat și de investiții. Se preconizează că va fi afectată în egală măsură și rata șomajului, atingând aproximativ 5 % în 2020, însă creșterea ei ar trebui să fie atenuată de măsurile luate de guvern, de piața deja tensionată a muncii și de rata mică de contracte temporare. Totuși, perspectiva macroeconomică pe termen scurt este caracterizată de un grad mare de incertitudine.

3.3 Poziția bugetară pe termen mediu

Pe baza datelor privind execuția bugetului și a previziunilor din primăvara 2020 ale Comisiei, Cehia a respectat obiectivul bugetar pe termen mediu în 2019.

După începutul pandemiei, bugetul de stat pentru 2020 a trebuit să fie revizuit, cu o valoare a deficitului de 5,5 % din PIB. Programul de convergență pentru 2020 oferă informații cu privire la măsurile substanțiale menite să mențină sub control pandemia și să susțină economia. Conform autorităților, valoarea totală a sprijinului bugetar direct acordat economiei până la 22 aprilie 2020 se situa la aproximativ 4 % din PIB, din care 2,2 % din PIB reprezentând cheltuieli. Aceste măsuri se vor adăuga măririlor de salarii din sectorul public, precum și măririlor de pensii și de alte prestații sociale convenite anterior. S-au discutat, de asemenea, o serie de noi măsuri care pot afecta și mai mult bugetul de stat. În general, Programul estimează un deficit de 5,1 % din PIB în 2020.

În 2021, conform Programului de convergență, se estimează că deficitul va scădea la 4,1 % din PIB. Se estimează că veniturile fiscale vor înregistra o redresare modestă, însă cheltuielile curente vor continua să crească. Parlamentul a adoptat recent în procedură de urgență o modificare legislativă a legii responsabilității bugetare, fără consultarea prealabilă a Consiliului bugetar ceh, pentru a facilita măsurile legate de nevoile de redresare după pandemia de COVID-19. Mai exact, modificarea a vizat creșterea deficitului structural maxim pentru 2021 de la 1 % la 4 % din PIB, depășind obiectivul pe termen mediu referitor la deficitul structural care preconiza o valoare de 0,75 %, și a prevăzut o traiectorie de ajustare progresivă între 2022 și 2027, cu o consolidare anuală de cel puțin 0,5 puncte procentuale din PIB în perioada 2022 - 2027.

3.4 Alți factori prezențați de statul membru

La 11 mai 2020, autoritățile cehe au transmis o scrisoare privind factorii relevanți în conformitate cu articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97. Analiza prezentată în secțiunile anterioare acoperă deja factorii esențiali prezențați de autorități.

4. CONCLUZII

Conform Programului de convergență, deficitul public al Cehiei în 2020 este planificat să atingă 5,1 % din PIB, situându-se la un nivel care nu se apropie de valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat, ci o depășește cu mult. Depășirea planificată a valorii de referință este considerată excepțională, dar nu și temporară.

În conformitate cu tratatul și cu Pactul de stabilitate și de creștere, în prezentul raport au fost examinați și factorii relevanți.

În general, dat fiind că deficitul planificat depășește cu mult valoare de 3 % din PIB, iar depășirea nu este temporară, și luând în considerare toți factorii relevanți, analiza sugerează că nu este îndeplinit criteriul deficitului, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/1997.